

Cuprins

Volumul I

<i>Argumentum</i>	XVII
-------------------------	------

Listă de abrevieri	XXI
--------------------------	-----

Partea I. Instituții de drept civil	1
--	----------

Capitolul I. Persoanele.....	1
-------------------------------------	----------

Secțiunea 1. Capacitatea civilă a persoanei fizice.....	1
---	---

§1. Capacitatea civilă. Reguli și excepții.....	1
---	---

§2. Capacitatea de folosință.....	2
-----------------------------------	---

§3. Capacitatea de exercițiu.....	3
-----------------------------------	---

§4. Capacitatea delictuală	6
----------------------------------	---

Secțiunea a 2-a. Mijloacele de ocrotire civilă a persoanei fizice	7
---	---

§1. O perspectivă legislativă parțial modificată.....	8
---	---

§2. Tutela minorului	14
----------------------------	----

§3. Curatela incapacitatii.....	16
---------------------------------	----

§4. Curatela persoanelor capabile.....	17
--	----

§5. Asistența pentru încheierea actelor juridice	18
--	----

§6. Consilierea judiciară și tutela specială.....	19
---	----

Secțiunea a 3-a. Persoana fizică și drepturile personalității.....	22
--	----

§1. Momente semnificative pe fir evolutiv	22
---	----

§2. Interferențe normative și jurisprudențiale ale drepturilor personalității	26
---	----

§3. Persoana fizică în dreptul internațional privat	49
---	----

Secțiunea a 4-a. Persoana juridică	51
--	----

§1. Terminologie. Tipologia persoanelor juridice	51
--	----

§2. Note specifice asociațiilor și fundațiilor	53
--	----

§3. Drepturile nepatrimoniale ale persoanelor juridice	59
--	----

§4. Legea aplicabilă statutului organic al persoanei juridice	61
---	----

Capitolul II. Familia	64
Secțiunea 1. Uniunile de cuplu	64
§1. Căsătoria – o instituție redimensionată	65
§2. Parteneriatul civil	67
§3. Concubinajul	69
Secțiunea a 2-a. Încheierea căsătoriei	71
§1. Preliminarii	71
§2. Condițiile de fond	71
§3. Condițiile de formă	78
Secțiunea a 3-a. Desfacerea căsătoriei	80
§1. Terminologie	80
§2. Scurt inventar al cazurilor de desfacere a căsătoriei	82
§3. Desfacerea căsătoriei cu element de extraneitate	84
Capitolul III. Proprietatea	88
Secțiunea 1. Proprietatea publică și proprietatea privată.	
Domeniul public, domeniul privat	88
§1. Proprietatea publică - proprietatea privată	88
§2. Domeniul public și domeniul privat	93
§3. Trecerea bunurilor în domeniul public	101
Secțiunea a 2-a. Utilizarea domeniului public	104
§1. O premisă – inventarierea bunurilor din domeniul public	104
§2. Dreptul de administrare	105
§3. Dreptul de concesiune	108
§4. Dreptul de închiriere	112
§5. Dreptul de folosință cu titlu gratuit	112
Secțiunea a 3-a. Utilizarea domeniului privat	113
§1. Regula	113
§2. Particularități ale utilizării domeniului privat	114
Capitolul IV. Contractul și răspunderea civilă	118
Secțiunea 1. Contractul civil	118
§1. Libertatea contractuală	118
§2. Principiile generale ale contractului civil	120
2.1. Principiul forței obligatorii	120
2.2. Principiul relativității efectelor contractului civil	123
2.3. Principiul opozabilității efectelor contractului civil	129

§3. Efectele speciale ale contractelor sinalagmatice.....	132
§4. Contractul în spațiul elementului de extraneitate.....	136
Secțiunea a 2-a. Răspunderea civilă.....	142
§1. Prejudiciul moral în contextul principiilor răspunderii civile	142
§2. Repere ale indemnizării prejudiciului corporal.....	144
2.1. Prejudiciul de agrement.....	146
2.2. Pierderea speranței de a realiza un proiect de viață familială normală	161
2.3. Alte prejudicii corporale.....	172
§3. Prejudiciul de afecțiune	181
§4. Legea aplicabilă delictului civil cu element străin.....	192

Partea a II-a. Jurisprudența Curții Constituționale în materie civilă195

Capitolul I. Decizii relevante privind Codul civil și Legea nr. 71/2011.....	195
§1. Aplicarea în timp a legii civile	195
§2. Respectul ființei umane și al drepturilor ei inerente	198
§3. Tutela minorului	205
§4. Ocrotirea interzisului judecătoresc	210
§5. Atribuțiile instanței de tutelă	220
§6. Ascultarea copilului în procedurile administrative sau judiciare care îl privesc	229
§7. Atribuirea beneficiului contractului de închiriere.....	241
§8. Desfacerea căsătoriei. Divorțul din culpă.....	243
§9. Numele de familie după căsătorie	248
§10. Modurile de stabilire a filiației, prezumția de paternitate	252
§11. Acțiunea în stabilirea paternității.....	254
§12. Acțiunea în tăgada paternității	264
§13. Legea aplicabilă acțiunilor referitoare la filiație.....	266
§14. Baza de calcul al pensiei de întreținere.....	268
§15. Limitele juridice ale dreptului de proprietate privată – depășirea inconvenientelor normale ale vecinătății.....	272

VIII Instituțiile dreptului civil în jurisprudența Curții Constituționale

§16. Coproprietatea	278
§17. Constituirea asociațiilor de proprietari	281
§18. Partajul. Împărțeala părților comune ale clădirilor	284
§19. Servituțile. Exercițarea servituții în caz de împărțire a fondurilor	286
§20. Cartea funciară – înscrierea drepturilor tabulare	289
§21. Reprezentarea succesoră	293
§22. Dreptul de abitație al soțului supraviețuitor	299
§23. Revocarea donației	301
§24. Testamentul olograf	303
§25. Cotitatea disponibilă specială a soțului supraviețuitor	304
§26. Reducțiunea liberalităților excesive	309
§27. Forța obligatorie a contractului	312
§28. Promisiunea de a contracta	314
§29. Repararea prejudiciului nepatrimonial rezultat în urma vătămării integrității corporale sau a sănătății	320
§30. Comunicarea și acceptarea cesiunii de creanță	328
§31. Contractul de locațiune – determinarea prețului locațiunii	331
§32. Contractul de locațiune – aplicarea legii în timp	334
§33. Reguli particulare în materia închirierii locuințelor	339
§34. Ipotece imobiliare – legea aplicabilă în timp	343
§35. Prescripția extinctivă – dreptul la acțiunea în executarea prestațiilor succesive	348
§36. Întreruperea prescripției extinctive	353

Volumul II

Capitolul II. Decizii relevante privind legi speciale	357
Secțiunea 1. Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată	357
§1. Procedura de înscriere în cartea funciară	357
§2. Formalitățile instituite de lege <i>ad validitatem</i> în cazul promisiunii de a contracta	361
§3. Activitatea oficiilor de cadastru	366

§4. Înscirierea în cartea funciară a unui privilegiu imobiliar cu rang prioritar asupra unui apartament	369
Secțiunea a 2-a. Legea societăților nr. 31/1990, republicată.....	374
§1. Elementele esențiale cuprinse în actul constitutiv al unei societăți pe acțiuni	374
§2. Valoarea minimă a capitalului social al societății pe acțiuni și al societății în comandită pe acțiuni	383
§3. Abuzul de majoritate, de egalitate sau de minoritate al acționarilor.....	385
Secțiunea a 3-a. Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență	388
§1. Valoarea-prag reprezentând cuantumul minim al creanței pentru introducerea cererii de deschidere a procedurii de insolvență.....	388
§2. Înscirierea în tabelul definitiv a creanțelor beneficiare ale unei cauze de preferință	391
§3. Concordatul preventiv	392
§4. Contestăția împotriva măsurilor luate de administra- torul judiciar și publicarea în Buletinul procedurilor de insolvență a unui extras al raportului întocmit de administratorul judiciar.....	396
§5. Administratorul judiciar/lichidatorul judiciar desemnat provizoriu	402
§6. Răspunderea persoanelor din conducere pentru intrarea societății în insolvență.....	410
§7. Titularul acțiunii în anularea actelor frauduloase încheiate de debitor în dauna creditorilor săi.....	417
§8. Publicarea actelor de procedură în Buletinul procedurilor de insolvență	418
§9. Transferul proprietății bunului ce face obiectul contractului de leasing în derulare la data deschiderii procedurii	424
§10. Excluderea creanțelor fiscale/bugetare de la verificarea acestora în procedura insolvenței	435
§11. Modificarea actului constitutiv cuprinsă în planul propus de creditori sau de administratorul judiciar,	

fără acordul statutar al membrilor sau asociațiilor/acționarilor debitorului	442
Secțiunea a 4-a. O.G. nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații	445
§1. Reguli privind denumirea asociațiilor și fundațiilor.....	445
§2. Constituirea asociațiilor sau a fundațiilor.....	464
§3. Dizolvarea asociației	466
Secțiunea a 5-a. Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată	470
§1. Natura juridică a comisiilor privind stabilirea dreptului de proprietate prin reconstituirea sau constituirea acestuia	470
§2. Proprietatea comună a suprafețelor forestiere	472
§3. Dobândirea dreptului de proprietate prin expropriere	479
§4. Obligația României de a menține terenurile utilizate drept pășune permanentă	487
§5. Competența analizării condițiilor pentru emiterea titlului de proprietate pentru terenurile aferente casei de locuit și anexelor gospodărești.....	497
Secțiunea a 6-a. O.U.G. nr. 83/1999 privind restituirea unor bunuri imobile care au aparținut comunităților cetățenilor aparținând minorităților naționale din România, republicată	502
§1. Imobile care au aparținut comunităților cetățenilor aparținând minorităților naționale din România.....	502
Secțiunea a 7-a. O.U.G. nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România, republicată.....	507
§1. Categoriile de imobile care au aparținut cultelor religioase și care pot fi retrocedate	507
§2. Noțiunea de „cult religios”	515
§3. Reglementarea specială a unui termen de prescripție a dreptului la acțiune pentru constatarea nulității absolute	522
§4. Instituirea unui regim diferențiat în ceea ce privește posibilitatea atacării de către terțele persoane a deciziilor emise în temeiul O.U.G. nr. 94/2000.....	527

§5. Stabilirea unui nou termen pentru retrocedarea imobilelor aparținând cultelor religioase.....	528
§6. Dreptul de opțiune al titularilor cererilor de retrocedare a imobilelor aparținând cultelor religioase pentru acordarea măsurilor reparatorii în echivalent.....	531
§7. Nulitatea absolută a actelor juridice de înstrăinare a imobilelor care au aparținut cultelor religioase din România, dacă aceste acte au fost încheiate cu încălcarea dispozițiilor imperative ale legilor în vigoare la data înstrăinării	532
§8. Caracterul administrativ al procedurii în fața Comisiei speciale de retrocedare	536
Secțiunea a 8-a. Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997	538
§1. Condiționarea restituirii dreptului de proprietate pe alte terenuri decât vechile amplasamente de exprimarea acceptului fostului proprietar.....	538
§2. Termenul pentru formularea cererii de reconstituire a dreptului de proprietate.....	542
Secțiunea a 9-a. Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, republicată	549
§1. Condițiile în care cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene și apatrizii domiciliați pe teritoriile acestora pot dobândi drept de proprietate privată asupra terenurilor din România	549
§2. Termenul de declanșare a procedurii de recuperare a imobilelor preluate abuziv de către stat	559
§3. Nerestituirea în natură sau neacordarea de măsuri reparatorii prin echivalent persoanelor care intră sub incidența acordurilor încheiate de România cu alte state privind reglementarea problemelor financiare în suspensie enumerate în anexa nr. 1 a Legii nr. 10/2001	561

§4. Instituirea unui nou termen pentru exercitarea acțiunii în anularea unor acte juridice de înstrăinare a unor imobile, după împlinirea termenului de prescripție	575
§5. Imposibilitatea persoanelor îndreptățite care au formulat acțiuni în justiție, pe calea dreptului comun, respinse prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, de a solicita măsuri reparatorii în condițiile Legii nr. 10/2001	579
§6. Nulitatea absolută a actelor juridice de înstrăinare având ca obiect imobilele preluate prin confiscarea averii, ca urmare a unei hotărâri judecătorești de condamnare pentru infracțiuni de natură politică, săvârșite ca manifestare a opoziției față de sistemul totalitar comunist.....	583
§7. Opțiunea legiuitorului de a nu actualiza cu indicele de inflație despăgubirea cuvenită persoanelor îndreptățite.....	587
§8. Bunurile ce fac obiectul măsurilor reparatorii.....	594
Secțiunea a 10-a. Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente	598
§1. Condiționarea dreptului deținătorilor de titluri de despăgubire de exercitarea dreptului de opțiune pentru o anumită modalitate de despăgubire	598
§2. Acordarea rentei agricole viagere numai persoanelor care au solicitat obținerea calității de rentier până la data de 31 decembrie 2009 inclusiv	618
Secțiunea a 11-a. Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România.....	623
§1. Rațiunea Legii nr. 165/2013 – urgentarea și finalizarea procesului de restituire a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România.....	623
§2. Aplicarea termenelor nou instituite de Legea nr. 165/2013 în cauzele în materia restituirii	

imobilelor preluate abuziv, aflate deja pe rolul instanțelor la data intrării în vigoare a acestei legi	629
§3. Atribuția conferită Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor și Secretariatului de a verifica existența dreptului persoanei care se consideră îndreptățită la măsuri reparatorii, în ipoteza în care aceasta a fost stabilită printr-o hotărâre judecătorească	656
§4. Suspendarea procedurilor administrative în domeniul restituirii fondului funciar până la întocmirea situației centralizatoare la nivel local.....	668
§5. Calitatea președintelui Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor de conducător al unei autorități publice.....	681
§6. Instituirea unor noi termene în care entitățile investite trebuie să soluționeze notificările depuse la acestea, respectiv dosarele de despăgubire.....	694
§7. Condiționarea punerii în executare a hotărârilor judecătorești pronunțate anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 de epuizarea suprafețelor de teren agricol afectate restituirii în natură, identificate la nivel local	696
§8. Categoriile de terenuri care pot face obiect al restituirii exclusiv prin procedura de restituire în natură.....	702
§9. Aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a legii pentru evaluarea imobilului ce constituie obiectul deciziei de compensare	713
§10. Modalitatea de calcul al despăgubirilor și de evaluare a imobilelor în ipoteza existenței unor hotărâri judecătorești pronunțate anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013	724
§11. Valoarea despăgubirii acordată cesionarilor dreptului la despăgubire	729
§12. Măsuri reparatorii constând în compensarea cu bunuri oferite în echivalent și în compensarea prin puncte	733

Secțiunea a 12-a. Legea nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării tratatului dintre România și Bulgaria, republicată	738
§1. Condiții ce trebuie îndeplinite cumulativ pentru a putea beneficia de măsurile compensatorii	738
§2. Categoriile de persoane care pot beneficia de măsurile compensatorii.....	742
§3. Valoarea compensațiilor care se acordă pentru imobilele cu destinația de locuință cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar.....	744
§4. Procedura administrativă de acordare a compensațiilor	751
Secțiunea a 13-a. Legea nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării tratatului de pace între România și puterile aliate și asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947.....	753
§1. Limitarea suprafețelor de teren asupra cărora se poate reconstitui, ca urmare a despăgubirilor sau compensațiilor, dreptul de proprietate.....	753
§2. Procedura administrativă de acordare a compensațiilor	755
Secțiunea a 14-a. O.U.G. nr. 10/2013 pentru plata eşalonată a despăgubirilor stabilite potrivit dispozițiilor Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, ale Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării tratatului de pace între România și puterile aliate și asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947,	

precum și ale Legii nr. 393/2006 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea fostului Regat al sârbilor, croaților și slovenilor, în urma aplicării Protocolului privitor la câteva insule de pe Dunăre și la un schimb de comune între România și Iugoslavia, încheiat la Belgrad la 24 noiembrie 1923, și a convenției dintre România și Regatul sârbilor, croaților și slovenilor, relativă la regimul proprietăților situate în zona de frontieră, semnată la Belgrad la 5 iulie 1924, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 9/1998, Legii nr. 290/2003 și Legii nr. 393/2006..... 757

§1. Instituirea unor termene pentru plata eșalonată a despăgubirilor stabilite potrivit dispozițiilor Legii nr. 9/1998, Legii nr. 290/2003 și Legii nr. 393/2006 757

Secțiunea a 15-a. O.U.G. nr. 10/2014 privind unele măsuri temporare în vederea consolidării cadrului normativ necesar aplicării unor dispoziții din Legea nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și din Legea nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietatea acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării tratatului de pace între România și puterile aliate și asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947 773

§1. Măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998, precum și al Legii nr. 290/2003 773

Secțiunea a 16-a. Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români

XVI *Instituțiile dreptului civil în jurisprudența Curții Constituționale*

pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării tratatului de pace între România și puterile aliate și asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru

modificarea unor acte normative 780

§1. Stabilirea de către legea nouă a anumitor măsuri pentru finalizarea procesului de despăgubire început în temeiul legii vechi 780

§2. Mecanismul eşalonării plății despăgubirilor acordate în temeiul Legii nr. 9/1998 și al Legii nr. 290/2003..... 783

Secțiunea a 17-a. Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite..... 788

§1. Darea în plată a unor bunuri imobile..... 788

§2. Procedura de derulare a dării în plată a imobilului ipotecat 810

§3. Reglementarea unor prezumții absolute de impreviziune..... 816

Bibliografie839

Index jurisprudențial.....861